

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАННИЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИСЧ. 59. (76) || **ЛЬВІВ** || ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ. || **ЛУЦЬК** || Рік II.**АДРЕСИ:** „НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18. „НОВИЙ ЧАС“ Луцьк, вул. Бок. Гороброго 88.

В десятилітжі роковужж.

Туча над польсько-совітським кордоном. — Зоружений напад совітського відділу на повітове місто Столпці. — Регулярна битва з польською кавалерією.**Зоружений напад большевицького відділу.**

На повітове місто Столпці, новгородського повіту, напав в ночі з 4. на 5. серпня о 4. год. сильний большевицький кінний відділ. Послугуючись машиновими крісами обсадив відділ місто, виставив довкола міста застави а відтак припустив атак на поліцію, староство, скарбовий уряд, пошту і залізничу станцію. З польського боку опір ставила поліція, доки телефоном не покликано уланів з Несвіжа і Баранович. Вивязалася регулярна битва. Телсграфують, що є вже убитих 7 поліціантів, є теж убиті і ранні урядовці староства, пошти і залізниці.

Іде мобілізація сил: в острє поготівля поставлено усі військові та поліційні залоги новгородського воєводства. Відділ після нападу на Столпці завернув в сторону совграниці. Доносять, що частину відділу окружено в околиці Колосова. Регулярна битва з польськими уланами триває.

Політичний комітет польської ради міністрів збирався сьогодні 2 рази на надзвичайне засідання в звязку з нападом.

Смерть Миколи Василяка.

Був. посол У. Н. Р. у Відні

і Берліні бар. Микола Василяко помер у Гляйхенбергу.

Тяжка залізнична катастрофа під Варшавою.

Дня 4. серпня наступив під Варшавою удар поїзду з шибуючим паровозом. Є тяжко і легко ранені пасажери в числі около 50.

На схід!

В неділю, дня 3. серпня переїхав через Львів до Косова польський прем'єр міністрів Грабські.

В імені Річипосполитої Польської!

Суд окружний карний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внесок державної прокуратурі, що зміст часописи „Новий Час“ число 54—71. з дня 20 липня 1924 в артикулах під заголовком: 1) В річницю ререходу через Збруч уст. по слов: не була переможена до кінця арт. 2) З артикулу в шпальті другій і третій а) сам заголовок артикулу. б) реч. між слов: від сотки а держава може ц) вираз м. слов: пан Грабські постарасться о потрібні З Чи треба ше поліції на Волині уст. м. слов: не вистарчить а не бракує на Волині 4) Правильним шляхом: а) уст. м. слов: Червак з Глубічка а Концерт почався. б) речення м. слов. опустини само а бачимо що 5) В Польщі а) речення м. слов: Устави а Польща хоче б) речення м. слов: ось комбінація б Що ми робимо а що вони роблять або дурних і в церкві бють, шлій артикул крім заголовка до кінця 7) Відбудова а) речення слідує по колюмні чесел до лів: в Лодзі відбудовано б) речення м. с.: будинків а підпасом:

Вівторок, дня 5. серпня переїхав через Львів до Острога на Волині маршалок Пілсудські.

В найблищому часі переїде через Львів до Станиславова президент Польщі Войцеховські.

Наглий суд у Львові.

Дня 4. серпня розпочався у Львові наглий суд над Потураєм і Гавриловим за їхні рабункові напади в бобрецькім повіті. Присуд западе 5. серпня.

Серг. Козицький 7) Малий січовик цілий верш до кінця разом з заголовком 9) Рубрика „З краю“ уст. по слов. з краю до слів арештованне містить в собі ество а) 1 злочину § 65 а) з. к. ад. г) провини з §. 300 ад) 3) провини з §. 300 з. к. ад. 4) провини з §. 30 з. к. ад) 5) злочину з. 65 а) з. к. ад) б) злочину з §. 65 а) і б) §. к. ад 7 і 8 злочину з §. 56 а) з. к. ад) 9) провини з § 24 зах. пров. з. 17. XII. 1862. узнав доконану в дни 19. липня 1924 конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. з. к. заборону дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторові тої часописи, щоби це рішення помістив безплатно в найблищому числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. XII. 1862. Д. л. д. 4. 6. ех 1863, а іменно засудження за переступство на гривню до 400 злп. Львів, 18 липня 1924.

(Підпис нечитий)

В десятилітні роковини.

Початок серпня 1924 р.: війна починала косити людські життя. Держави Європи хопили за зброю і гнали „свої“ народи до бою за цесаря, царя, монархію, за „Vaterland“ і всі боролися за „правду“... В той пам'ятний серпень 1914. р. пішла у бій і українська сила. Та не боролась вона за себе, за свою волю, за свою правду, але за батюшку царя, або за цесара. Українці йшли, чи їх гнали? На жаль йшли. Йшли в піднесеному настрою, з цвіткою за шапкою і співами на устах. „Боже буде покровитель“ і „Боже царя храни“ так і розливалось по вулицях українських міст. Йшла українська сила, устелювала своїми кістками широкі поля і високі гори цілої Європи. Усюди була українська сила лише гарматним мясом і більш нічим. Що більше: і тут і там вважали нас зрадниками, але незаслужено. Ми на кожному кроці старалися переконати наших тиранів, що ми не зрадники. Ми давали їм все, що мали найдорожчого, не вимагаючи від них нічого крім... признання. крім ласкавого слова... Ми були такі скромні... Ми були такі вір-

ні... А нас таки звали зрадниками! Чому? Бо навіть нашим тиранам не могло помітитися в голові, як українська нація в її положенню може не бути зрадником супроти Росії, чи Австрії. Вони нас перецінювали і тому давали нам почесний титул — зрадників. А ми ними не були.

Минулась війна за цесаря і батюшку царя, пилом припадає спогад про нашу визвольну боротьбу.

Отсе й є наш здобуток з останньої великої війни. Здобуток, якого серед буденних злиднів нашого життя ми може й не добачуємо, але який без ніякого сумніву є такий цінний, що за нього не жаль було пролити стільки дорогої крові.

осиками та репетують: летять нам Полтавські сластьони та ще свіженькі та тепленькі та просто в рот — і не думайте — теж надіються, що наїдяться. І думаю я собі — надійтеся нищі духом і вам напечуть і насмажать, тільки добрі ремінці готовте, щоб брюх не порозпирало..

Виходить, та може й подумате, Братіє, що я ворог надії? Ні! я також надіюсь і то так надіюсь, що раз надіюсь.

Листи з волинського села.

Піде на ліпше.

Так живемо, безземельна Братіє, що тільки одна надія тримає нас на світі. А ця надія, то таки мабуть для нас і видумана. Колиб не вона — то хто зна, чи ще балакав би хто про великий український нарід. Надія нас тримає. Колиб взяти кругле число нашого народу 45 мільйонів, то з певністю не помилимось, коли скажемо, що 44 і пів мільйона живе надією, „що якось то буде — і — ми не пропадемо“. Про решту нічого й балакати. Це ті помішані люде, що то ніби щось роблять і кажуть, що таки зроблять. Щож — дай їм Боже... ми також не проч від того, щоб скоріще мати свою хату, як нам обіцяє надія.

І химернаж ця надія... Обіцяє нам, здається вже ось-ось і „злапаєш Бога за ноги“, а вона тобі раз — і ще глибше заб'є нам клин в голову. От тільки пригадайте собі, то побачите, що не брешу.

Але в нас і на це рада. Зле — то нічого. Чим гірше — то краще. Хіба Ви не чули такого? Йй Богу, так кажуть і то не хтобудь, а такі, що нас навчають. Вони просто бачуть, які ми товстолюбі і як тяжко

приймаємо всяку науку і рішили, ша нас може навчити хіба — досвід на власній шкірі. От недалеко, а таки в нас на Волині є такі, що хочуть, щоб як найбільше наших людей сиділо в тюрмі. Кажуть, що це булоб найкраще.

Ох — той досвід... в печінки вівся, а ми все таки молимося до нашої святої надії.

А надія то таки добра річ, тільки що неоднаково людей дарить. От, як хто помір'є свою нивку взлуж та поперець, та вилле на неї поту, що можна ведрами м'рить, то й надія рідко коли заводить. Але, як хто стане під вербою та надіється, що з верби йому грушка в рот впаде, то така надія і підсуне йому під ніс таку дулю, що за нею і світу Божого не бачить.

Не думайте, Братіє, що я проти Вас... ніколи й не думав. Мені якось впали на думку ті „русини“, що стоять під Варшавською вербою і кричать: падайте українські колачі великі й маленькі та просто нам в рот — і наліються, що вони таки падатимуть. Та пригадалися і ті „малороси“, що стоять під иншими

Безземельний.

„Телегор“.

Новий винахід! Можна бачити на віддалі тисячі кілометрів.

Винаходи появляються один за другим як гриби по дощі. А кожний дивніший від попереднього. А коли про те все чується, здається, що для чоловіка немає нічого неможливого на землі.

Ми, у нашій закутині, не познайомилися ще навіть з радіотелефоном, який дозволяє чути концерти, що відбуваються сотки миль від нас. Радіотелефон — нова штука і ми ще почекаємо собі, поки його у нас побачимо.

Але зараз за тим появилася пересиланні фотографії по телеграфічних дротах. Теж чимала штука, аж вірити не хочеться.

Та те, про що ось щойно чути розійшлися то вже х ба перейшло всі ново-

часні дива. Якийсь молодий малярський інженір, Дюніс Мігаль, винайшов апарат, яким можна буде бачити на віддалі тисячі кілометрів. Апарат той називається „Телегор“ а збудований на основі примінення електрики, тої всемогучої сьогодні електрики.

Уявм собі, яку зміну у наше дотеперішнє життя може внести такий апарат. Скільки то подорожий та мандрівок відпаде. Бо нащо ж нам тоді їздити скрізь, коли ми сидячи вигідно при столику зможемо при допомозі телегору бачити різні місцевості, які нам захочеться бачити.

Чисті дива! На світі починає бути як в байках.

Гадюче сичанне.

Не було на Волині якийсь час свого часопису, а 13-го липня появилася знов під назвою „Наш Стяг“. Одинокий український часопис (хіба що хоче стати на рівні з „Дзвоном“ та „Досвітньою Зорею“, то буде їх аж три) мусів би стати виразно і ясно в обороні загально-українських національних і соціальних прав і рахуючись з нашими здобутками на полі праці й боротьби, робити дальшу надбудову. Але коли прочитаєш 1-е число

того часопису, то взагалі не хочеться вірити, що це український часопис, хіба ще тільки по українськи писаний. Бо ніхто не заперчить, що Українці під Польщею мають таки чимало надбань з давнішого часу, коли Поляки ще кланялись різним царям та цареняткам. Українське селянство й робітництво виховало собі свою інтелігенцію (бо хто ж наші інтелігенти, як не сини селян та робітників!) і під її проводом з кожним днем зростає

в організації й зближається до своєї мети. Те наше громадянство витворило теж і свою пресу, яка по мрі сил обслуговує і наші землі Волині й Полісся.

На це все „Наш Стяг“ пише: „українські працюючі маси не лиш на Волині але і на всіх прочих українських землях під Польщею, позбавлені своєї рідної преси, що заступає-б виключно їхні інтереси“; „Всякі назадницькі угрунтування... розкидають по наших селах свої, для українського селянства й робітництва ворожі газетки, щоби в мутній воді наловити рибки собі на вечерю“.

Про кого „Наш Стяг“ думас — це бачимо з дальших чисел тої газети. Горлом лізе йому очевидно „Новий Час“, не можуть вони стравити, що „Нов Час“ став улюбленим часописом волинського селянина. І ось в четвертому числі напав „Наш Стяг“ на „Нов Час“ за статтю і спомин про перехід укр. галицької армії за Збруч.

Для всіх Українців отта річниця сумна, але заразом велика. Сумна, бо синів галицької землі змушено покинути свою блищу вітчизну. Велика, бо стотисячна армія пішла визволяти другі українські землі і будувати українську державу.

Велика та річниця для нас, але не для „соціалістів“ з „Нашого Стягу“. Для них у нашій визвольній боротьбі немає нічого святого. Вони вмюють обкидати болотом усьо, що для нас — і для них колись — було дороге. Чому воно так? Чи дійсно вони прийшли до переконання, що

МИХАЙЛО ВОЗНЯК.

34)

Як пробудилося українське народнє життя в Галичині за Австрії.

Та для нас цікавий „Син Русі“ чим иншим — виступом Маркіяна Шашкевича. Він дав сюди свою Думу (пізнішу Погоню), пристаючи до романтичної течії в європейським письменстві, що черпала теми, думки й слова з пісень, переказів і поглядів рідного народу, й оцей віршований зазив до товаришів п. н. „Слово до читателів руского язика“:

Дайте руки, юні други,
серце к сердцю най припаде,
най щезають тяжкі туги,
ум охота най засяде...
Разом, разом, хто сил має,
гоніт з Русі мраки тьмаві!
Зависть най нас не спляне,
Разом к світу, други жваві!

Головацький пригадував собі в пізній старості, що цей віршик вписав Шашкевич у згаданий вище альбом, що його він знищив по поліційнім трусі.

Виступ Маркіяна Шашкевича серед гуртка львівської молоді, характер і розміри цього виступу сплітаються дуже тісно з життєвими обставинами Шашкевича, без знайомости котрих не можна добре й зрозуміти його виступу. Маркіян був сином Семена Шашкевича, пароха в Княжім коло Золочева. В часі приходу на світ сина 6-го листопада 1811 р. жила мати Єлисавета в свого батька Романа Авдиківського, пароха Підлисся. Тут і прожив Маркіян найщасливіші хвилини свого життя, очевидно в дитячих і хлопячих роках, коли дід певно нерадо відпускав свого внука від себе. Та й Маркіян більше любив лісисто Підлисся з його білою кам'яною горою, що підіймалася високо за селом, ніж одноманітне Княже. Тому й Підлисся, а не Княже оспівав пізніше в віршику „Підлисся“, велючи буйному вітрові нести свою журну думку на підлиські двори на спочинок у тамошній зеленій соснині.

Там ти скаже дуб старенький як там грало серце мєс,
і еден і другий, свитала година.
як там живем ще маленький У садочку соловійчик
без журби, без туги. щебетав пісеньки,
Там ти скаже та соснина розвивав ми пісеньками
й всяка деревина, літа молоденькі.

Вже вийшов з друку **ВЕЛИКИЙ** Календар „СЕЛО“ Хліборобський

на 1925 р. накладом „Нового Часу“ — з твердою, гарною триколіровою окладинкою, на гарнім папері, 13 аркушів друку (понад 200 сторінок) з багато ілюстраціями та цікавим змістом, потрібним не тільки для хлібороба, але для кожного. — Ціна календаря по книгарнях 3 зол. — З поштовою пересилкою 3 зол. 50 сот. — Для передплатників „Нового Часу“ **тільки 2 зол. 50 сот. вже з поштовою пересилкою.** — Замовляйте сейчас, бо наклад невеликий. — Хто запізниться до осені, то календаря певно не стане.

то всьо, що було — не варта доброго слова.

Ой не тому волинські соціялісти каляють нагу історію. А тому, бо так наказують ті, від яких вони за лежні. А тим саме й залежить на тому, щоби із нашої світлої тра-

диції не остало нічого кромі прокляття.

Поневолі приходиться сказати, що маємо на Волині аж три часописи по українськи писані, та не маємо часопису українського.

ставила на примірах денаціоналізаційну роботу польських властей, яку вони ведуть по українських захоронках на Волині. У тих захоронках, на які український народ кладе свої збіркові жертви, Поляки настановляють своїх „kierowniczek“, а усувають неправно управительок українок. Мало того! Вони вивозять із наших захоронок українських дітей до чисто польських захоронок на західних польських землях, і там виховують з нас „яничарів“.

В далішій промові говорила сенаторка про те, що уряд робить перешкоди Т-ву опіки над інвалідами в несенню помочи нашим інвалідам на всіх українських землях, як теж займалася обширно справою счеркування сум призначених на табори інтернованих решток наддніпрянської армії.

Сенатор Карпінський вніс інтерпеляцію в справі побиття селян з селз Малій Сидень, рівенського повіта на Волині, поліцією за те, що вони пасли худобу на сервітутовім пасовиску.

Сенатор Маркович предста-

Сусід Землі.

Астрономи цілої земської кулі вичікують нетерпеливо дня 23. серпня. В той день — як ми вже писали — планета Марс знайдеться в такій малій віддалі від землі, як то не траплялося вже від 100 років.

Всі астрономічні обсерваторії приготовляються дуже пильно до тої хвили. бо коли взагалі можна щонебудь побачити на Марсі, то хіба тільки тоді.

Одного англійського астронома професора Пікенінга вислав англійський уряд на острів Ямайку коло Америки, щоб він

там поробив астрономічні поміри Марса. До обсерваторії в Грініч, коло Лондону, спроваджено найбільший телескоп (дальновид), який коли небудь в Англії збудовано. Телескоп цей замовив був давніше царський уряд для обсерваторії в Петрограді. Вправді совітський уряд погодився його прийняти, то однак Англійці задержали його у себе ще на якийсь час, щоб покористуватися ним при огляданню сусіда землі, Марса в день 23. серпня.

З діяльності наших сенаторів.

На повному засіданню польського сенату дня 28. VII. при обговорюванні бюджету Міністерства

Праці і Суспільної Опіки, виступила в довшою промовою сенаторка Левчанівська. Сенаторка пред-

Там колодязь студененький,
а дуб воду тягне;
не так щастя, як той води
душа моя прагне.
Підлисецька горо біла!
Як тебе не бачу,

так ми тяжко, так ми сумно,
що трохи не плачу.
Веселая сторононько,
до серця-сь припала;
душа тебе як милого
мила забажала.

Нормальну школу скінчив у Золочеві, перші дві гімназійні класи в домініканській гімназії у Львові, а далші чотири в Бережанах. В 1823 р. бачимо підпис Маркіяна серед підписів усієї, рідні зібраної на Великдень тогож року на святі золотого весілля й 50-літньої річниці священства Авдиківського в Підлиссю, під Вінком зичливих сердець, уплетеним із віршів у польській і мішанині церковнославянської й української мови; останні вірші мовою й змістом наслідують давні святкові вірші мандрівних студентів на Україні.

В 1829 р. в осени записався на перший рік філософії. А що Маркіян Шашкевич задумав скінчити богослов'я, прийнято його до семінарії. Однак зведений чужою намовою пішов з двома товаришами на вино до шинку й гірко відпокутував свій нерозважний крок проти семінарських приписів. Духовна влада не поступила по батьківськи з нерозважним юнаком, але виклю-

чила його з семінарії 21 лютого 1830 р. До того молодечу провину пороховано Маркіянові також до шкільних обичаїв. Таким робом зневолено його на цілий рік перервати студії. Просячи дозволу далше вчитися на кінці жовтня 1831 р., підкреслював Маркіян, що його батько наслідком грижі від року лежить на ложі недуги, а чотири брати, майже немовлята (крім того дві сестри), вижидають його помочи. Щойно в грудні 1832 р. одержав Маркіян дозвіл продовжувати філософічні студії й протягом 1832/3 шкільного року скінчив із добрин успіхом другий рік філософії, себто сьогоднішню восьму гімназійну класу. Дня 30 січня 1883 р. помер згрижений батько, що відмовив синові всякої помочи. Надаремне старався син переблагати батька, вислів чого маємо у віршику, повнім елегійної сердешности. Гадка сина летить до батька, що живе в печалі.

(Далі буде.)

вив у довшій промові в часі дискусії над бюджетом рільничих реформ, чому український клуб буде голосувати проти бюджету. Міністерство рільничих реформ нічого не зробило для українського населення. Тоді, коли українське населення знищене війною, а тепер виснажене податками вже і так бідне, прагне земельної реформи, уряд віддає споконвічну, потом українського селянина зрошену українську землю польським колоністам. І тим колоністам виплачує всякого рода допомоги, дає гроші на будову, а ті всі гроші ідуть розуміється також з тих податків, які разом з семою шкурою стягається з українського та білоруського селянина. Наш народ — сказав сенатор — чекає на землю, він її буде мати, але він хоче її дістати законною дорогою. Не надуживайте терпеливості працюючих мас. Наш народ домагається рішучо знесення осадництва та колонізації наших земель”.

Сенатор Карпінський вніс інтерпеляцію в справі перешкод, які робить поліція і староство білгорайського повіта православному населенню у святкуванні православних свят.

В дискусії над бюджетом Міністерства рільництва і державних дібр, забрав голос сенатор Маркович і звернув увагу сенату на лісну господарку, а іменню, що з лісів вивозиться багато дерева за кордон в той час коли знищені війною українські та білоруські села не відбудовані. Сенатор говорив і про те, що наше населення платить між тьмою інших податків і ветеренарійний, хоч за те не має ніякої помочі ні від кого в ліченню звірят. Уряд зовсім не турбується ховом худоби та поліпшенням її раси на українських та білоруських землях. З того виходить, що всі податки стягнені з українського та білоруського населення витрачається на піднесення культури виключно польських земель.

МИКОЛА ЗОРКО.

Скарб у полі.

(На могилу Невідомого Стрільця).

Не пропаде Твоя тлінь
Для легенди поколінь...
Чорнозем Тебе ховає,
Біла гречка пеленає
Твою тлінь...

Відслонив був небозвід
Шлях із заходу на схід...
Все ти кинув за горою,
Сонце ж мав перед собою
И море — брід.

До осончених ген Криш
Ой, спиши, спишися лиш!
Бо приснилось ніччу мамі
Що Ти в ямі, що Ти в ямі
Темній спиши...

Горе мамо! гріб і тлінь
З Чорнозему повелінь...
Треба-ж в землю заховати
На будуще повожатих
Поколінь...

Буде гречки безліч гарб,
А на полі тільки — карб.
Гречка буде у стодолі,
Але-ж лишиться на полі —
В полі — скарб...

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Льондонська конференція

добігає кінця. Союзники вже між собою погодилися як мають пст-

пити супроти Німців. А саме: погодилися на плян Давеса. Німці дістануть грошеву позичку, яка має уможливити їм салату довгів. Німецькі території, заняті Французами, будуть

опорожнені зараз після того, як Німці приймуть рішення союзників і приступлять до їх виповнювання. Мек Доналд вислав до німецького правительства запрошення прибути на льондонську конференцію.

Большевицько-англійські переговори

щось не клеяться. Опозиція в англій-

Як любити рідний край?

Закінчення.

По що ми навели ось тут тих кілька світлих примірів з історії чужих нам народів, не лише чужих, але давних, які жили й панували багато літ і віків перед нами? З якою метою представили ми тут і описали хоробрі подвиги і великі діла посвяти чужих героїв? Чому ми вказали тут на неоднім місци, як зростає, цвіє, розвивався, як упадав, закріплювався в ярмо вороже, і як знову опісля вставав, рвав кайдани неволі і висвободжувався неоден нарід, хоч коштувало це його море крові? По що наводили ми тут імена великих державних мужів, що свою мудрість і всі свої сили духа і тіла, ба — все своє життя посвячували ратункові рідного краю і народу, ратункові з неволі, або піднесенню його з упадку? В якій цілі вичислили ми деякі прик-

мети, які повинні мати нарід, що шанує себе і хоче жити як вільний і свободний господар на своїм полі?

Прешнь і наш український нарід має свою історію, і в історії України є хвилі світлості і могутності українського народу і його держави, — є хвилі занепаду і неволі — таї є хвилі великих народних зривів! І в нашій історії приходять світлі, нестерті імена великих людей, що помагали своєму народові піднятися з упадку, визволитися з ворожої неволі, освободитися з ярма і закріпощення і вийти на вільний, ясний шлях свобідного життя! І в нашій історії читаємо про численні війни, які провадив наш нарід з захопаними сусідами, що посягали на його добро. І в тих війнах були великі вожди, що нераз вигравали кроваві битви з ворагами, хоч тих ворогів було майже все багато більше, як наших воїнів! І в тих битвах — як звісно — відзначалися нераз герої, що доказували чудес хоробрости і клали молоді свої го-

лови за рідну справу! І наше військо було сміле, відважне і завзяте, мало коли втікало з поля бою, все — або побіджало або гинуло до одного. Читайте пильно історію України, а переконаєтеся, що це правда.

Питаємосяж тепер: Чи не вистарчать нам світлі, гарні приміри пожертвовання з нашої рідної історії, щоби нам пригадати давню нашу славу і заохотити до нових подвигів, до наслідування діл наших славних предків?

Відповідаємо: Декому вистарчить, декому — ні! Вистарчить свідомим синам народу, свідомим українським патріотам, які чують в своїм серці і в своїй душі ту силу і приказ, який каже їм не оглядатися на ніщо, а цілих себе посвятити для добра свого народу. Тим свідомим борцям, що полюбили свій нарід над усі свої особисті користі, не треба вже псторонної заохоти, вони самі, для власного внутрішнього задоволення будуть працювати, боротися і гинути за

До наших передплатників!

Всім залягаючим передплатникам вислали ми поштою виповнені чеки на висилку належитості.

Просимо сейчас вислати гроші, щоб не треба було здержувати часопису.

П. Т. передплатники вирозуміють нас, та чимскорше вирівнають вповні належитість.

Хиба ніхто не хоче нас наражувати на втрати, тимбільше в нинішних так дуже тяжких часах. Знаємо, що і Вам тяжко за гріш, але коли одержуєте часопис, то треба за нього платити і все придержуватися **ТОЧНОСТІ.**

Хто в міжчасі вислав повну належитість, то його се упімненне не обов'язує. Коли хто вислав менше, то рішучо повинен сейчас різницю **вирівнати.**

ським парламенті ганять Мек Доналда за їх ведення і домагається, щоби переговори остаточно зірвано, бо вони коштують грубі гроші, а користи з них ніякої. З огляду на льондонську конференцію ті переговори не велися, але ось вернув Раковський з Москви і ходить по англійській політиках нащупуючи ґрунт. Большевики раді були би дещо спустити із своїх домагань, щоби тільки д'єтати від Англії гроші. Бо чого, як чого, а грошей їм таки на правду треба. Як ми вже писали, Совітам грозить знов голод і знов треба буде закупувати збіжжя за кордоном. Хоч тепер, не зважаючи на можливість голоду большевики вивозять збіжжя аж любо. Таї грошей не жалують на агітацію, сиплють на право і на ліво, щоби тільки інтерес ішов. А український селянин буде гинути з голоду.

Грошей потрібно і

Польщі.

Вона бідна за ними розщибася по

цілім світі, та нема дурних, хто поживив би. Бо жич ту гроші, як сам президент міністрів і міністер скарбу

на злість Грабському із Слова Польського, який з тої нагоди пише, що Польща котиться у пропасть. Я Грабського дуже шаную і сму вірю...

Другий процес відбувався у Вільні коло Вільна. Там трапилася така історія. Польські поліціанти зорганізували собі банду і рабували спокійних людей. Очевидно, що з початку все то йшло на карб большевиків. Аж згодом показалося, що банди можуть бути і „виробу крайового“. Бідних поліціантів чомусь засудили. Взагалі в Польщі: тяжко о справедливість. От хочби з **українським університетом.**

Мають отворити его вже цього року в Кракові, чи Варшаві. Вже навіть будинок призначили. А Українці вперлися, таї ані руш на то не годяться. Не підемо, кажуть, на університет ані до Варшави, ані до Кракова, а на свій український у Львові. Упертий народ, ті Українці...

В Кракові скінчився пр цес проти 56 обжалованих о державну зраду і злочин бунту, морду, крадіжи і т. д. І що ви скажете? Всіх увільнили

рідний край і нарід. Вони уважали би за пониження для себе, коли би в слушній хвилі не вчинили того, що повинні для своєї вітчизни. Вони вірять, коли би було більше таких як вони, то Україна була би вільна і щаслива (і слушно!).

Але є між нами і такі, що зневірені вже в щастя і силу свого народу, є такі, що втратили надію на кращу будуччину України, думають, що мимо всяких зусиль наш нарід вже не піднесеться з упадку. Уважають свій нарід за нещасливу дитину Долі, якій суджено лише терпіти і служити другим, а ніколи не бути своїм паном. Уважають його за найнещасливіший нарід з усіх народів і п'ємен світа від коли світ світом... І власне тим людям (нещасним!) не вистарчить рідна історія — (вони її звичайно й не знають...) — і хоч вони чули і читали не раз про своїх славних людей і героїв, то махнуть рукою і скажуть: Так, але ми нещасливі, борімся або ні, все одно свободні не будемо. І власне, щоби з їх уст

не могли вийти ті страшні слова зневіри, які убійчо ділають і на других людей, — ми старалися показати на повисших примірах, що доля нашого народу не є відокремлена від долі інших народів, і що вона якась „спеціально нещаслива“! Ні! Неправда! Бачимо, читаючи історію других народів, давних і сучасних, великих і малих, що історія всіх народів є до себе дуже подібна. Всі народи світа мали і будуть мати хвилі могутости, упадку, неволі, славних зривів. Всі мають своїх героїв, що жертвували себе в потребі за добро своїх братів. Ба, що більше, бачимо, що деякі народи мали ще більше „нещасливу“ долю, як Українці, терпіли ще довшу неволю, — а все таки вкінці висвободилися з неї, як лише не затратили народної свідомости, гідности і віри в успіх своїх змагань! (Греки, Ірландці і и.). Таке є право життя від початку світа — і пр це треба добре пам'ятати всім зневіреним. І власне для зруйнування тої пога-

ної зневіри пускаємо отсю книжочку між наш народ. Читайте її всі, читайте одні другим і набирайте віри, що як інші народи терпіли а потім ставали вільними, так освободиться і наш нарід. Треба лише наслідувати діла тих героїв, чужих і своїх, що причинялися своїми ділами до поліпшення долі свого народу. А наслідувати можемо, бо є в нашій народі геройський дух посвяти, чого доказом є героїства, про які читаємо в нашій історії (головно за козацьких часів і останньої української війни).

Розбуджуймож в собі духа посвяти для рідного народу, будьмо вірні заповітам наших предків, що гинули за свій край, а певно не лишимося по заду інших народів: Україна стане вільна і свободна!

А між польськими соціалістами і комуністами ведеться правдива війна, про що свідчить

Кроваве віче П. П. С.

На день 3 го серпня скликали польські соціалісти (П. П. С.) віче до салі театру у Варшаві в справі безробіття та 8-ми годинного дня праці. На віче явилася численна група комуністів, але пепесовці не хотіли нікого з них допустити до голосу, а то й із салі викидали. Наслідком того почалася бійка. Комуніст Бяли кинувся з ножем на пепесівців, а зранивши одного став утікати. Тоді почалася стрілянина. Ранений Бяли вмер в шпиталі. Крім нього ранено ще 11 осіб. Других 11 арештувала поліція. На віче прийшов теж посол Круліковскі, якого не допущено до голосу і усунено зі салі.

Календар — Серпень.

8. П'ятниця (26). Ермолая, Пар. Правосл. Ермолая, Пар. — Схід 404. Захід 654.

9. Субота (.7). † Пантелеймона. Правосл. † Пантелеймона. — Схід 406. Захід 653.

10. Неділя (28). 8. Неділя по Зелених Св'ятах. Правосл. 8. Неділя по Зел. Св'ятах. — Схід 408. Захід 652.

Народні приповідки.

Оце день, так хмари й бродять. Без лопати не можна з хати. (Як дощ великий).

Що сталося в серпні.

8. 1834. Уродився поет Юрій Федькович.

10. 1860. Умер отаман Іван Сірко.

10. 1907. Умерла письменниця Марковичка (Марко Вовчок).

— 0 —

До ш. Дописувачів з Волиня, Холщини, Полся і Підляшся. На будуче просимо всі дописи з вище вчислених земель вислати до Редакції „Нового Часу“ в Луцьку, вул. Болеслава Хороброго, 36, а не безпосередно до львівської редакції, як це було досі.

У Львові.

Польський президент міністрів Вл. Грабскі ущасливив Львів дня 3 серпня своєю одногодинною присутністю. Він зовсім не висідав з вагона, в якому прийняв представників цивільної влади.

Зі світа.

Ще про 157-літнього перського шаха. Показалося, що чоловік, який подався в Англію за перського шаха, що має 157 літ, 14 жінок і 25 дітей, є Німцем і називається Рудольф Мельцер, а мешкає в Англії вже яких 50 літ. За ошуканство

Найліпше

Найдешевше

МИЛО „МУТА“

з першої української фабрики

ЛЬВІВ, ВУЛ. ПОТОЦЬКОГО Ч. 58.

Жадайте всюди!

Уживайте всі!

Кожда наша кооператива повинна мати у себе на складі тільки мило „МУТА“, бо воно дійсно не улягає зовсім ані красвим, ані заграничним виробам.

Проч з чужим товаром!!! Попираймо тільки рідний промисл!!!

засудили його на місяць тюрми, а по відсидженню кари, мають його зовсім видавити з Англії.

Населення Франції готово дуже скоро збільшитися в трос, якби так кожда горожанка французька приводила на світ троячки, як то трапилося 35-літній п. Мартен. Проячки — всі три хлопці — зовсім здорові. П. Мартен має крім троячків ще семеро дітей.

Торговля трупами. На дуже цікаву торгівлю пустилося трьох Італійців. Вони отворили у Фрайгофен на італійсько-австрійській границі военний гріб, видобули звідти трупи австрійських жовнірів і перевезли їх на італійський бік подаючи їх за трупи італійських жовнірів. Давніше італійський уряд видав розпорядок, щоби повикопувати всіх жовнірів Італійців, що полягли у граничній полосі і платив за кожного трупа 25 лірів і 2 літри вина. Отже коли не стало вже італійських трупів, цікаві торговці вибралися по австрійські, щоби тільки заробити.

Самовбийство в труні. В одній місцевості в Баварії зробив собі 5-літний тесля, Йон Турнер, труну ще перед двацятьма роками. В останніх днях положився до тої труни і вистрілом з револьверу відібрав собі життя. Оповідують, що Турнер вже кілька разів хотів поповнити самовбийство.

ДОПИСИ

Місто Хоростків, повіт Гусятин.

Дня 22 червня відбулася в читальні „Прогресу“ нарада в справі нашого шкільництва і в справі відновлення просвітнього життя по читальнях. Запрошено було з доколичних сіл представників читалень. Нарадами проводили делегати з філії УПТ з Копичинців. Промови цих делегатів дуже були зворушили присутних гостей. Після цих рефератів вибрано „Ко-

мітет Рідної Школи“ котрий має зайнятися придбанням членів для УПТ. Вибрано самих свідоміших громадян, котрі розуміють справу Рідної Школи, і кождий з вибраних обіцяв працювати для неї. Але минають дні минають ночі а наш Комітет так щиро працює, що аж не має часу зійтися і застановитися над тим до чого їх вибрано. Кождий має якийсь свої особисті інтереси, а вільний час посвячує ріжним справам як карти і т. і. Панове! де ваша честь?! Таж ви прецінь найкращі з поміж загалу, дайте приклад другим! Прийди в неділю до читальні, аж сум збирає: пусто. Ганьба! А виж панове повинні захопити людей до читальні читанням газет. Тож ви добре знаєте що наш селянин цікавий почути, що нового діється в світі. Кажете: „Нема за що заперенумерувати газети!“ Ану перечитайте пару разів голосно в читальні газету і скажіть нехай зложаться на передплату, наш селянин дасть радо, але коли ти забрав раз гроші в нього, а він ні разу не почув нічого з тої газети, і коли в неділю замість прийти до Читальні йдеш на прохід, то не нарікай на других. Добре памятаємо всі як наші батьки мали т-во „Січ“ як робили нераз вправи по місті з сикавками, заложили т-во кредитове „Власна Поміч“ і т-во торговельне „Своя-Сила“ і мали вони надію що віддадуть це в руки молодому поколінню яке буде ще краще від них, а тепер дочекались на старість потіхи з молодих, котрі з покінченими школами чи теольогіями не хочуть, чи бояться працювати.

Може не хочуть тратити ласки в вельможних?! І таке буває... *Місцевий.*

ПОЧТА!

Ч. С. Р. Яремчук. Календар „Село“ до Сільця вислали. Належить 20 кч. що просимо листом переслати.

Німеч. Гнатяк Григ. 2 р. м, одержали. Дякуємо. Часопис висилаємо правильно.

Кооперація — народня сила.
Вписуйтеся масово у члени кооперативи „РІДНА ШКОЛА“ у Львові Ринок ч. 10. Уділ 5 зол одноразове вписове 50 сот. Число уділів необмежене. Порука двократна.

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

Львів, 4. VIII. 1924.

Амер. дол. 5.20—5.21, одинки і двійки на рівні з іншими ам. дол., канад. долари 4.94 $\frac{1}{2}$ —4.95, Кч 0.15 $\frac{1}{2}$ —0.15 $\frac{3}{4}$, Фран. фр. 6.26—0.26 $\frac{1}{2}$, франки швайц. 0.94—0.95, фунти штерлінгів 22.50—25.60, Франк бельг. 0.00—0.00, Ліри 0.00—0.00, Леї 0.02 $\frac{1}{2}$ —0.02 $\frac{1}{2}$, гроша. Австр. кор. 0.00.
Золото: 20 кор. 21.70—21.80, 20 фр. 20.70—20.80 10 рублів 25.90—26.00.
Срібло: кор. 0.410—0.411, 5 кор. 2.05—2.08, фльор. 1.04—1.05, рублі 1.70—1.72, копійки за рубель 0.67—0.68.

Збіжева біржа.

Львів, 4. VIII. 1924.

Кр. пшен. з 1923, 20—21, Жито з 1923 р. 1—11.51, Броварняний ячмінь з 1923 р. 10.25—11.00, Овес з 1923 р. 11.50—12.50 Ціни розуміються за 100 kg. без споживного податку. Місце, станція закладання.

Ринок.

Хліб 1 kg. 0.30, м'ясо волове 1.56 свиняче 1.23, теляче 0.78, солонина 1.34 сало 1.67, смалець 1.78, масло десерове 4.44, масло кухонне 3.89, сир 0.83, яйця 1 шт. 0.08, сметана 1 літра 1.39, молоко 0.34, 1 kg. меду 1.95, бураки 1 гк. 0.00, цибуля 0.39, часник 1 головка 0.09, курка 2.22—5—качка 4—7—

ОПОВІСТКИ.

На „Рідну Школу“ зложила громада Солотвина: 30. І. ц. р. зол. 110 (з Концерту Шевченка), 27. VI. зол. 13.47 (з ам. вистав і вечериць), 9. VII. зол. 27 (з вечериць), 18. VII. зол. 122 (вписове, чл. вкл. 1% датки та збірка в часі анкет). Вп. Жертводавцям складаємо щирю подяку.

Головна Управа У. П. Т.

Великий відпуст на Пацлавській Кальварії (станція Нижанковичі (Nizankowice) коло Перемишля зачинається в по-

неділок 11., а кінчиться 15. серпня. 13-ого приїзд Преосвященного Єпископа з Перемишля. 14-ого четвер в пам'ятний день хрещення Руси-України Архієрейська Служба Божя, обхід хрестної дороги і водосвятте. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення.

Старшина Кружка У. П. Т. в Зборові повідомляє, що дня 12. серпня 1924. о год. 11. рано відбудуться в домі філії „Просвіти“ в Зборові

Загальні Збори

Кружка У. П. Т. в Зборові з наступним порядком нарад:

- 1) Відкриття Зборів.
- 2) Відчитання протоколу із попередніх Загальних Зборів.
- 3) Звіт Старшини Кружка У. П. Т.
- 4) Звіт Контрольної Комісії і внесення на уділення абсолюторії уступаючий старшині.

- 5) Вибір Старшини.
- 6) Внески і запити.

Осип Маламчук Данило Роговський
секретар. голова.

ПОШУКУЮ учительку (зараз) до 2 дітей, доня до 7. вид., хлопчик до 1. гімн. Ласкаві зголошення слати до: В. Нестяк, лісничий, Янів б. Львова.

Панна з укінченим однорічним курсом торговельним пошукує посади. Зголошення до „Нов. Часу“ під К. П. 3—5

Купуйте й читайте!

На днях вийшла нова книжка:

**„Свято української :=:
=: друкованої книги“.**

1574—1924.

В пам'ять 350-ліття появи першої української друкованої книги у Львові.

Кожний повинен її мати у себе!

Ціна всього **1 зол. 60 сот.** разом з поштовою пересилкою.

Замовлення й гроші пересилайте на адресу: **Кооператива „Друкар“, Львів, Ринок 10.**

ВИДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“

Львів, Куркова ч. 10

видало

2 календарі на 1925. рік,

які вже вийшли з друку.

1) „Господарський Календар“ на 1925 рік,

10 арк. друку, багато ілюстрацій (на сатні. папері) — 2 зол.

2) „Веселий Календар“ на 1925-ий рік,

ілюстрований, формат велика вісімка 1 зол. 50 гр.

Відпродавцям опуст. — Наклад обмежений. — Зміст обох календарів багатий і цікавий. — Висилається за післяплатою, або попереднім надісланням готівки.

Передплата: В краю з поштовою пересилкою **місячно 1 зол. 40 сотиків — Чвертьрічно 4 зол.** тисть в інчій валюті. — З Америки, Канади, Бразилії і пр. країв Нового Світа приймається тільки річнупередплату. — З Англії, Франції, Німеччини, Австрії, Чехословаччини і т. д. приймається найменше чвертьрічну передплату.

Гроші: З краю належить посилати поштовими переказами або чеками Почтової Каси Ощадности ч. 152.604. — Зі зазначенням: „Для „Нового Часу“.

Оголошення: В рубриці оголошення: ціла сторінка коштує 70 зол., пів 38 зол., $\frac{1}{4}$ — 20 зол., $\frac{1}{8}$ частина висоти — 5 сот. (сторінка має 6 шпальт анонс.). — **МЕНЧІ І ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ:** Вірш одної анонсової шпальти 1 шт. Всі оголошення в тексті 50%, дорожці. На першу сторінку оголошень не приймається. Належитість за оголошення належить складати з гори або сейчас по оказанню доведового примірника.